

שיחה בין האמן עצמון גנור ואורית מור

א:

אני מוצאת שבעבודתך במשך השנים אתה משתמש בשפה גרפית (כיתוב, סמל, מפה, רישום) כדי לשרטט נתיב. מסמן צעד ועוד צעד, צומת דרכים, טיפוס לגובה, ציוני דרך או עקבות שצריך להתחקות עליהן. כמו שביל מסומן לצליין החוצה ארצות ואוקיינוסים במטרה להגיע אל היעד. זה איננו סיפור אלגורי על מסע באמצעים גרפיים, אלא מסע רב-מסלולי במרחב תרבותי. מה הוא ה"מסע" בשבילך?

ע:

נגעת במדויק בעניין שיש לי בסימנים וברמזים (עקבות). אלה צפים במהלך העשייה ללא ידיעה ברורה מראש, ומבלי שאני שולט בהכרח במשמעותם. הם מגלים את חוש ההתמצאות ואת תמונת המציאות ומתגרים בהם, משמשים נקודות מגע משהו: מראי מקום יותר מאשר ציוני דרך מסוכמים. הפעולות שעסקתי בהן - פירוק מפות והרכבתן מחדש, בחינת מילים בדרך של ניתוקן מהקשר, בניית רצף של דימויים משתנים המופיעים ונעלמים בדרכנו - מתאפיינות בריבוי ובתנועה. כך גם בסדרה "טראנסאטלנטיק", הכוללת רישומים של מארגים קווים צפופים ורב-כיווניים הנמתחים לכל עבר ויוצרים מרחבים מתחלפים ומרצדים, כמו מראה של שדות דרך רכבת דוהרת: רשתות של קווים מתעקלים, חופפים, חוצים ונחצים. לעתים, דימויים של סבך שיער, לב, עננים-מעיים או סימני שאלה מרכיבים את הנופים האלה, או עולים מתוכם, ומחברים את המרחב המתפשט לגוף או לסימנים מוכרים. אלה, בתורם, משיבים במבט למבט שלי. במונח זה ה"מסע" הוא עבורי מפגש.

א:

התיאור שלך מוביל אותי פנימה אל העבודות ומעורר בי מחשבות על התערוכה "טראנסאטלנטיק" כניגוד לעבודות קודמות שלך. אתה רושם בעט על גבי ניירות, קצתם גדולים, קצתם קטנים - אלו יוצרים סדרות, ובכולם סימנים מופשטים המתגבשים למארגים צורניים. הראית לי את הניירות האלו בבית שלך, בטורונטו, פרוסים על הרצפה. במבט ראשון גיליתי בהם דמיון לדוגמאות של אריגים או שטיחים, רישומי הכנה שעוד ייצבעו בעתיד בצבעים שונים. אולם המבט ממשיך ומעמיק ומנסה לקלוט את הגודש, על המגוון הרב של הצורות והחזרתיות הטקסטית. המחוות האינטימיות המרכיבות את המארג הצורני נראות לעתים כמו קטעי שבילים או עקבות, ולעתים כמו תיאור פופי משעשע של אברים אורגניים. זהו מעין מאגר אפשרויות צורניות, אינדקס של דימויים או מקרא בעל קיום עצמאי, שבו סימן מייצג סימן ולא מתייחס לאובייקט חיצוני. האם זו תזכורת נוספת לעובדה שלצופה אין מקרא המסייע בפענוח עבודת האמנות, והוא אינו אוחד במפת שבילים מסודרת?

ע:

הדרך שבה אני עובד רצופה במעברים. בניגוד לסדרה קודמת, של רישומים נרטיביים שנעשו בקו מתאר מינימלי, ושלדמויות אדם היה בהם תפקיד מרכזי, הייתי מגדיר את "טראנסאטלנטיק" כסדרה שמתאפיינת במלאות רזה. היא נוצרה מתוך הדחף והצורך בתנועה, בהתפשטות במרחב, ללא אופק מוגדר וללא קווי מתאר. מרחב שאפשר לי להיטמע בו תוך כדי פעולת הניסוח שלו: ללכת לאיבוד, לגשש, לרוץ.

הרישומים הגדולים נוצרו על שולחן, כך שבכל רגע נתון רק כשליש מהנייר היה חשוף. בגלל המגבלה הזו, פעולת הרישום התאפיינה בתנועה הלוחך ושוב ובמעברים תדירים בין ניתוק להמשכיות. כשניסיתי לבנות את הרישום כשהנייר היה תלוי על קיר, השליטה המוחלטת במרחב שעממה אותי – איבדתי את הנאת הניווט ואת תחושת ההפתעה. כאילו המבט החלקי שהעולם מתגלה דרכו בהדרגה, אפיזודה אחר אפיזודה, היה מבחינתי תנאי לחיוניות ה"מסע". ("מסע" היא מילה גדולה... אנחה יהודית). התהליך שתיארתי אכן דומה במידה מסוימת לאריגת שטיח בנול, שבו רק החלק שהאורג עסוק בו גלוי. בנוסף, השפה הרישומית של מתיחת קווים או סימנים צפופה, במעין שתי וערב חופשי, מעלה בטבעיות את דימוי השטיח. ועם זאת, בניגוד לשליטה ולתכנון המוקפד של האורג, תהליך הרישום התייחד באלתור, במהירות ובשינויי כיוון בהחלטה רגעית. במבט לאחור, בציורים מוקדמים שלי ציירתי דמויות, לימונים, סיגריות וחפצים נוספים שנשמעו ברקע שנארג כשתי וערב. בקבוצת הרישומים הנוכחית, המארג מציע תנועה וריצוד שבהם אני מעוניין – מעין דופק או זרם. בסדרות של הרישומים הקטנים הדופק מופעל באמצעות הריבוי, או למעשה, ההתרבות. האופי הסימוני של הקו, המספרים המפוזרים או הדימויים שעולים, כל אלה אכן מגרים איזה צורך בפענות. אך זוהי גם תחבולת פיתוי המבקשת להשהות את מבט הצופה על העבודה.

א:

הזכרת את המושג "התרבות", שמאפיין את העבודות בסדרה "טראנסאטלנטיק" – שילוב בין גודש קצבי קליל לשרשור צורני, הממשיך עד אל מעבר לגבולות הנייר, כמו שדות אינסופיים – טראנסאטלנטיים. אך בנוסף, ההתבוננות לוכדת את המבט, יוצרת דיסאוריינטציה ומאתגרת את יכולת קריאת הכיוון והפענות, כמו סימני השאלה החוזרים שוב ושוב בעבודות.

דצמבר 2018